

GHOR Twente

Geneeskundige
hulpverleningsorganisatie
in de regio

Stappenplan 'extra handjes in de nacht'

In het kader van zorgcontinuïteit

Enschede, januari 2014
Versie 1.0

Colofon

Titel rapport: Stappenplan 'extra handjes in de nacht'
Subtitel: In het kader van zorgcontinuïteit
Versie(s): 1.0 Januari 2014 gezien door: Heidi Plas en Ron Poot (GHOR Twente)

Opdrachtgever: Ron Poot

Opsteller(s): Penny Weustink (GHOR Twente)
Lenneke Kleinenberg (Livio)
Bram Zwiers (Medisch Spectrum Twente)

- Jos Venderbosch (De Twentse Zorgcentra)
- Thomas ter Brake (Aveleijn)
- Henk Hemink (Zorggroep Manna)
- Yordy Muller (Mediant)
- Erik Boswinkel (Het Roessingh)
- Hans Jansen (Ariënszorgpalet)
- Luc Coenders (Baalderborggroep)
- Geke Kloosterhof (Baalderborggroep)
- Gerard Meijer (Zorggroep Sint Maarten)
- Laurens Regtop (Zorggroep Sint Maarten)

Enschede, januari 2014

© 2014, GHOR Twente

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van GHOR Twente.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Aanpak van de werkgroep.....	6
2 Alarmering	7
2.1 Gestelde eisen	7
2.2 Alarmeringssystemen.....	7
2.3 Besluitvorming.....	8
3 Extra handjes.....	9
3.1 Taken voor de extra handjes	9
3.2 (Opleidings)eisen voor de extra handjes	12
3.3 Herkenbaarheid tijdens de inzet	13
3.4 Juridische aspecten.....	13
4 Stappenplan.....	14
5 Bijlagen.....	16
5.1 Inventarisatielijst voor de organisatie.....	17
5.2 Voorbeelden van instructiekaarten	18

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Zorginstellingen besteden veel aandacht aan veiligheid en BHV. Van hen wordt verwacht dat zij in staat zijn om een ontruiming in goede banen te leiden met de aanwezige bedrijfshulpverleners (BHV-ers) en de overige medewerkers/aanwezigen. Overdag zijn er voldoende mensen aanwezig om aan deze eis te kunnen voldoen, maar geldt dit ook voor de avond- en nachtsituatie? Dan is de bezetting namelijk aanzienlijk lager. Het betreft niet alleen het verplaatsen van mensen uit de gevarezone, maar er zal ook afstemming plaats moeten vinden met de hulpdiensten. Bij grotere locaties zal ook coördinatie en registratie op het verzamelpunt georganiseerd moeten worden, als blijkt dat cliënten verplaatst moeten worden naar een andere locatie, omdat ze niet terug kunnen naar hun eigen woning, vanwege roet- en waterschade. Daarnaast kan de medewerker, die tijdens de calamiteit aanwezig is, zelf ook slachtoffer worden, waardoor hij/zij niet in staat is om te handelen.

GHOR Twente heeft vanuit haar ondersteunende rol een brainstormoverleg georganiseerd, om te kijken of de zorginstellingen in Twente de kwetsbare nachtsituatie herkennen en zo ja, of ze hier gezamenlijk iets in kunnen gaan ondernemen. Bij dit overleg waren alle sectoren van de zorg vertegenwoordigd: ziekenhuis, geestelijke gezondheidszorg, gehandicaptenzorg, revalidatiecentrum en verpleeg- en verzorgingshuizen.

Om een realistisch beeld te krijgen van de huidige situatie bij de meeste zorginstellingen is in het brainstormoverleg een rondgesprek gehouden: herkennen ze de kwetsbare situatie of hebben ze alles goed georganiseerd? Waar zien ze verbeterpunten voor de nachtsituatie?

Uit dit overleg is naar voren gekomen dat er veel overeenkomsten zijn. De grootste kritische nood was dat met name in het eerste half uur, bij zowel de kleine als de grote locaties, onvoldoende “handjes” zijn om de ontruiming in gang te zetten en de veiligheid van de mensen te garanderen. Mensen oproepen lukt wel, maar zijn ze ook snel genoeg ter plaatse en weten ze dan wat ze moeten doen?

De volgende knelpunten in de avond- en nachtsituatie zijn benoemd in dit overleg:

Alarmering

Veel locaties hebben nog geen alarmering voor extra hulp georganiseerd voor de nachtsituatie. Een aantal hebben dit wel georganiseerd, maar de persoon die dan zou moeten bellen heeft zoveel neventaken, dat het bellen bijna onmogelijk is. Er zijn ook een paar zorginstellingen, die werken met een zogenaamde belboom. Echter deze belboom garandeert nog niet de snelheid van opkomst en het gewenste aantal extra “handjes”.

Opkomsttijd

Tijdens het brainstormen is gebleken, dat er wel extra hulp georganiseerd kan worden, maar dat deze hulp pas veel later ter plaatse kan komen. Vooral in het eerste half uur is die behoefte aan extra hulp groot en noodzakelijk. In de huidige situatie is dit voor de meesten onvoldoende tot niet gegarandeerd. De meeste medewerkers wonen ook niet in de buurt van de zorglocatie waar ze werken.

Onvoldoende mankracht

In de huidige situatie is voor het verplaatsen en begeleiden van cliënten, het coördineren op het verzamelpunt en de afstemming met de hulpdiensten onvoldoende personeel beschikbaar in de nacht. Daarnaast komt ook nog dat de medewerker(s) die tijdens de calamiteit aanwezig is/zijn ook zelf slachtoffer kunnen raken, waardoor ze niet in staat zijn om te handelen.

Uit dit brainstormoverleg is geconcludeerd, dat er behoefte is om dit onderwerp gezamenlijk op te pakken en verder uit te werken in de vorm van een werkgroep. Er is een werkgroep gevormd waarin ook weer alle sectoren uit de zorg vertegenwoordigd waren en de GHOR een faciliterende rol had.

1.2 Aanpak van de werkgroep

De doelstelling van de werkgroep is dat alle zorginstellingen in de avond- en nachtsituatie in staat zijn om een ontruiming of evacuatie in gang te kunnen zetten, waarbij vooral in het eerste half uur sneller extra handjes ter plaatse kunnen zijn voor een ontruiming. Zorginstellingen hanteren dan bij voorkeur hetzelfde alarmeringssysteem, zodat ze ook gebruik kunnen maken van elkaars medewerkers als dit nodig is.

Om de doelstelling te kunnen bewerkstelligen zijn volgens de werkgroep de volgende voorwaarden van belang:

- Een alarmeringssysteem dat snel en eenvoudig geactiveerd kan worden om extra handjes op te roepen
- De extra handjes moeten snel ter plaatse kunnen zijn
- De extra handjes moeten weten wat ze moeten doen

De werkgroep heeft aandacht besteed aan de alarmering, de extra handjes en aan het stappenplan. Deze onderwerpen worden verder beschreven in de volgende hoofdstukken

2 Alarmering

2.1 Gestelde eisen

De werkgroep pleit voor één alarmeringssysteem, dat gebruikt wordt door alle zorginstellingen. Het is namelijk niet voor alle zorginstellingen te realiseren om extra handjes in de nacht vanuit de eigen locatie/organisatie binnen de gestelde tijd op de locatie te krijgen voor het ontruimen. Het zou dan mooi zijn dat de mogelijkheid er is om van elkaars medewerkers gebruik te kunnen maken.

Een medewerker in de avond of in de nacht staat er veelal alleen voor. Als de situatie ontstaat, dat er ontruimd moet worden, dan zal deze persoon zo snel mogelijk extra hulp nodig hebben om deze ontruiming in goede banen te kunnen leiden. Vaak is deze fase een chaos-fase omdat er dan ineens heel veel gebeurt. Een belangrijke voorwaarde van het alarmeringssysteem is dat de alarmering heel eenvoudig geactiveerd moet kunnen worden. Deze persoon moet met één druk op de knop de alarmering in gang kunnen zetten. Dus het liefst geen extra telefoonnummers of codes die ze moeten onthouden. Daarnaast moet het alarmeringssysteem ook binnen handbereik geactiveerd kunnen worden om geen kostbare tijd te verliezen.

In eerste instantie is behoefte aan extra handjes die de ontruiming in gang zetten. Deze groep mensen zal dus in de directe omgeving van de zorginstelling moeten wonen om snel ter plaatse te kunnen zijn. Daarnaast kan er behoefte zijn aan extra handjes bij het verzamelpunt voor bijvoorbeeld geruistellen, monitoren of verzorgen van de bewoners. Het alarmeringssysteem moet het mogelijk maken om verschillende groepen aan te maken in het systeem. Daarbij moet het beheer ervan ook zo eenvoudig mogelijk zijn. Het moet zo min mogelijk tijd kosten en de informatie die erin staat moet eenvoudig actueel gehouden kunnen worden.

De werkgroep heeft de volgende eisen geformuleerd ten aanzien van het alarmeringssysteem:

- Eenvoudig bedienbaar
- Geactiveerd binnen handbereik
- Goede beheersbaarheid van het systeem
- Verschillende groepen aan kunnen maken
- Kosten moeten voor alle zorginstellingen betaalbaar zijn

Verder is het wenselijk dat het systeem (geografisch) inzicht kan geven over de dekking binnen een bepaald gebied van de zorginstelling. De extra hulp moet zich namelijk in de directe omgeving van de locatie bevinden in de nachtsituatie om snel ter plaatse te kunnen zijn.

2.2 Alarmeringssystemen

Tijdens de bijeenkomsten van de werkgroep zijn verschillende systeem leveranciers uitgenodigd, die hun mogelijkheden gepresenteerd hebben. De werkgroep heeft de leveranciers Doczero en Multibel naast elkaar gelegd en gekeken naar de eisen die gesteld zijn aan het systeem. Aan de hand hiervan heeft de werkgroep besloten, waar hun voorkeur naar uitgaat.

Eigenschappen	Multi- Bel	Doczero
Eenvoudige bediening binnen handbereik	✓	✓
	<i>Beide leveranciers bieden mogelijkheden op mobiele telefoons, decttelefoons, via computer of een app</i>	
Specifieke alarmering	✓	✓
	<i>Beide leveranciers bieden de mogelijkheid om verschillende groepen aan te maken in het alarmeringssysteem</i>	
Beheersbaarheid	Bellijsten moeten actueel gehouden worden door de zorginstelling zelf (telefoonwijzigingen en verhuizingen)	<ul style="list-style-type: none"> • De vrijwillige hulpverlener houdt zelf zijn gegevens actueel • Zorginstelling moet wel vooraf bepalen welke mensen in het systeem moeten komen • Mogelijkheid via postcode • Je kunt zelf de straal uitbreiden bijv. tijdens vakantieperiodes • Inzage in eigen mensen en externe hulp • Geografisch overzicht van de bezetting rondom de locatie • Het doorzetten van een melding kan volledig geautomatiseerd of via een centraal meldpunt wat 7 dagen en 24 uur bemand is
Kosten	Geen ontwikkelingskosten. Er is een bestaand alarmeringssysteem. Multibel vragen of zij vanuit bestaand systeem kunnen door ontwikkelen (verfijnen van onze wensen, met name in het beheer)	Doczero moet een systeem gaan bouwen. Kosten hiervoor bedragen rond de 56.000 euro
	<i>Aan beide systemen zitten jaarlijkse onderhoudskosten</i>	

2.3 Besluitvorming

De verschillen tussen de leveranciers zitten in het beheer en de kosten. Als we kijken naar het beheer dan heeft Doczero de voorkeur. Multibel heeft wel aangegeven om open te staan voor verdere ontwikkelingen. Het onderdeel beheer zou, wat de werkgroep betreft, dan een verbeterpunt zijn voor Multibel. Wat betreft het kostenplaatje gaat de voorkeur weer uit naar Multibel. Daar zitten geen ontwikkelingskosten aan. Wel doorontwikkelingskosten, maar die zijn minder hoog en zou gefaseerd plaats kunnen vinden (niet in een keer een heel hoog bedrag).

Daarnaast zou met Multibel op korte termijn een product kunnen liggen, omdat een bestaand product als uitgangsbasis gebruikt kan worden. Doczero moet nog gaan bouwen. Dit proces zal waarschijnlijk langer gaan duren.

De werkgroep heeft unaniem de voorkeur uitgesproken om verder in gesprek te willen gaan met Multibel. De werkgroep verwacht dat Multibel sneller een alarmeringssysteem naar wens te hebben waarmee gestart kan worden. Daarnaast heeft hun bestaande product al bewezen dat het werkt. Het MST (ziekenhuis) heeft goede ervaringen met Multibel.

Er moet nog een nieuw gesprek plaatsvinden met Multibel de mogelijkheden van samenwerken, de mogelijkheden in doorontwikkeling en het kostenplaatje.

3

Extra handjes

In dit hoofdstuk gaan we in op de extra handjes. De werkgroep heeft zich verdiept in de volgende vragen:

- ❖ Hoeveel extra mensen heb je nodig?
- ❖ Wat moeten ze weten/kunnen?
- ❖ Wat hebben ze hiervoor nodig?
- ❖ Hoe zijn ze verzekerd?

3.1 Taken voor de extra handjes

Er kunnen verschillende taken worden toebedeeld aan de extra handjes. Welke taken de extra handjes gaan krijgen is afhankelijk van:

- ❖ Wat de behoefte is van de zorglocatie
- ❖ Welke opkomsttijd hij/zij heeft
- ❖ of ze van de eigen locatie zijn of van een andere organisatie

Een kleine locatie met 8 bewoners in een overzichtelijk pand heeft veel minder extra handjes nodig om de taken uit te kunnen voeren dan een groot gebouw met veel cliënten. Denk bijvoorbeeld ook aan afstanden die in een gebouw afgelegd zouden moeten worden. De compartimentering en andere bouwtechnische eigenschappen van het gebouw kunnen bepalend zijn, maar ook de mate van zelfredzaamheid van bewoners.

Hieronder worden de taken benoemd en beschreven.

In eerste instantie zijn er mensen nodig om de cliënten zo snel mogelijk veilig buiten te krijgen (of in een veilig gebouwgedeelte). Deze mensen noemen we 'de ontruimers'. Deze mensen heb je zo snel mogelijk nodig (het liefst binnen 15 minuten en sowieso binnen het eerste half uur).

Voor een snel verloop is het wenselijk dat de ontruimers de cliënten buiten bij de uitgang(en) overdragen aan mensen die de opvang en begeleiding regelen. Het voordeel hiervan is dat de ontruimers dan snel de ontruiming voort kunnen zetten. Dit is met name van toepassing voor grotere gebouwen of wanneer het verzamelpunt op vrij grote afstand ligt (bijvoorbeeld een kerk aan de overkant van de straat). Bij een klein overzichtelijk pand zal deze taak ook weggelaten kunnen worden. De ontruimers kunnen andere ondersteunende taken verrichten bij het verzamelpunt na het ontruimen.

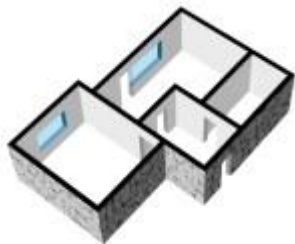
Wanneer de cliënten eenmaal bij het verzamelpunt zijn ondergebracht, is het wenselijk dat er deskundige hulp aanwezig is. Hiermee wordt bedoeld: mensen die de cliënten kennen en weten welke verzorging noodzakelijk is. Zij kunnen de gemoedstoestand van de cliënten monitoren en eventueel medicatie/ voeding/ drinken toedienen.

Met name bij de grotere locaties is het wenselijk om ook een coördinator hierop te zetten, om het proces gestructureerd te laten verlopen. Deze persoon houdt overzicht en zorgt ervoor dat alle taken worden uitgezet bij de mensen.

In de onderstaande tabel staat beschreven welke functies nodig kunnen zijn en wat hun kerntaken zijn:

Functie	Taken
Ontruimers 	<ul style="list-style-type: none"> • Cliënten uit het gebouw halen: het gebouwgedeelte dat aangewezen is door de brandweer en dus ook veilig is De brandweer zal het gebouwgedeelte ontruimen dat niet veilig is (vuur- en rookontwikkeling)
Coördinator ontruiming 	<ul style="list-style-type: none"> • Coördineert de ontruiming van het gebouwgedeelte dat veilig is en door de brandweer is aangewezen • Registreert op een plattegrond welke gebouwgedeelten/ compartimenten ontruimd zijn en welke nog gedaan moeten worden • Weet waar de mensen ingezet zijn
Opvang en begeleiding 	<ul style="list-style-type: none"> • Cliënten overnemen van de 'ontruimers' (bij de uitgang of ander afgesproken plaats in het gebouw) en naar het verzamelpunt begeleiden
Registratie 	<ul style="list-style-type: none"> • Cliënten registreren op het verzamelpunt • Cliënten voorzien van een naambandje of iets vergelijkbaars
(Cliënt)Deskundige 	<ul style="list-style-type: none"> • Cliënten monitoren • Toedienen van drank/ voeding/ medicatie • Verrichten van noodzakelijke medische handelingen • Groeperen van de cliënten: welk vervoer is nodig voor de cliënt, welke cliënten moeten bij elkaar blijven als ze verplaatst moeten worden

Zorglocatie

De 'Ontruimers'

Verplaatst cliënten uit gebouw of naar veilig gebouwgedeelte

draagt de cliënten over aan 'Opvang & Begeleiding'

'Coördinator Ontruiming'

Zet de taken weg, houdt het totaaloverzicht en stuurt aan

'Opvang & Begeleiding'

Neemt de cliënten over van de ontruimers en brengt ze naar het verzamelpunt

Verzamelpunt

Hier vinden de volgende activiteiten plaats:

Registreren

Monitoren/ verzorgen

Verplaatsen van cliënten

3.2 (Opleidings)eisen voor de extra handjes

In onderstaande tabel staat per functie beschreven wat volgens de werkgroep wenselijk is aan vaardigheden. Dit is gebaseerd op grond van kennis en eigen ervaringen van de werkgroep leden.

Functie	Eisen
Ontruimers 	Basiseisen zijn: <ul style="list-style-type: none"> • Gevaren kunnen herkennen • Gestructureerd kunnen ontruimen door gebruik te maken van compartimentering • Kunnen werken met ontruimingsmiddelen zoals evacuatiestoelen, evacuatiematrassen etc., die in het gebouw voorkomen
Coördinator ontruiming 	<ul style="list-style-type: none"> • Dit is een persoon uit de eigen organisatie • Het is wenselijk dat deze persoon ervaring heeft met leiding geven • Kennis van het gebouw • Kennis van het ontruimingsplan van de locatie
Opvang en begeleiding 	Deze personen moeten lichamelijk fit genoeg zijn om rolstoelen en bedden in redelijk tempo te kunnen verplaatsen over een bepaalde afstand (afhankelijk van de afstand naar het verzamelpunt).
Registratie 	Deze persoon moet weten, welke formulieren zij daarvoor moet gebruiken, welke informatie precies geregistreerd moet worden en waar de registratieformulieren liggen.
(Cliënt)Deskundige 	Dit zijn medewerkers van de eigen locatie. De benodigde kennis van bijvoorbeeld medicijngebruik en kennis van de omgang met de cliëntengroep is al bekend vanuit hun eigen werk. Hiervoor zijn geen specifieke vaardigheden nodig.

3.3 Herkenbaarheid tijdens de inzet

Geadviseerd wordt om de extra handjes herkenbaar te laten zijn. Dit is niet alleen handig voor de professionele hulpdiensten (brandweer en politie), maar ook voor de hulpverleners onderling. Als een grote groep mensen bij elkaar staat, kunnen ze elkaar sneller en beter herkennen door het dragen van lichtgevende hesjes. Daarnaast dragen de lichtgevende hesjes bij aan de eigen veiligheid. Denk hierbij aan het verplaatsen van cliënten in het donker.

De bovenstaande afbeeldingen illustreren, dat de hesjes bijdragen aan herkenbaarheid en zichtbaarheid in een avond-/nachtsituatie.

3.4 Juridische aspecten

Zorginstellingen die gebruik willen maken van externe hulpverleners (medewerkers van een andere instelling of omwonenden) moeten bij hun eigen verzekeraar informeren of deze externe hulpverleners onder deze verzekering vallen als hun wat overkomt bij het bieden van hulp in de nacht.

Het bieden van een vrijwilligerscontract of nul-urencontract aan externen is ook een optie.

4 Stappenplan

Dit stappenplan beschrijft welke stappen genomen moeten worden om te komen tot een plan op maat. Elke organisatie kan deze toepassen op haar locaties. Voor een aantal stappen zijn formats gemaakt, die gebruikt kunnen worden. De formats zijn terug te vinden in de bijlagen.

Stap 1

Beoordeel per locatie of extra handjes nodig zijn

Denk hierbij aan :

- Aantal medewerkers dat aanwezig is in de avond/nacht
- Zelfredzaamheid van de cliëntengroep
- Cliëntenaantal (per compartiment)
- Grootte van het gebouw
- Complexiteit van het gebouw

Hiervoor kan format 5.1 gebruikt worden, die in de bijlage te vinden is

Stap 2

Beoordeel hoeveel ontruimers nodig zijn voor de locatie in de eerste 15 minuten

Een richtlijn hiervoor is 10 extra handjes. Er moeten namelijk niet teveel mensen tegelijk komen, want dan lopen ze elkaar in de weg. Afhankelijk van de grootte en complexiteit van het gebouw is 6 a 8 ontruimers voldoende om snel gefaseerd per compartiment te ontruimen. Als er dan nog 2 a 4 mensen zijn die de cliënten overnemen van de ontruimers, dan kan de ontruiming gestroomlijnd verlopen. De jaarlijkse ontruimingsoefening kan een mooi moment zijn om dit proces te testen.

Hiervoor kan format 5.1 gebruikt worden, die in de bijlage te vinden is

Stap 3

Beoordeel hoeveel mensen je nodig hebt voor de overige taken

Op het verzamelpunt zal geregistreerd moeten worden en zullen de cliënten begeleid moeten worden. Bij een kleine woonlocatie is het waarschijnlijk niet nodig om een hele organisatie op te tuigen. Maar als de doelgroep wat complexer is of meer zorg vraagt dan is het mogelijk wel weer nodig. Leg vast hoe die taken geregeld worden.

Hiervoor kan format 5.1 gebruikt worden, die in de bijlage te vinden is

Stap 4

Bepaal wie de extra handjes worden bij de gekozen functies

Raadpleeg hiervoor ook hoofdstuk 3.1 en 3.2.

Geadviseerd wordt om eerst te zoeken naar medewerkers van eigen locatie, die in de buurt van de locatie wonen. Ideaal zou zijn als zij al in het bezit zijn van een BHV- diploma.

Als dit niet lukt, dan gaat de voorkeur uit naar medewerkers van eigen organisatie, woonachtig in de buurt van de locatie.

Als dit niet lukt, dan gaat de voorkeur uit naar medewerkers van andere zorgorganisaties die in de in de buurt van de locatie wonen

Als dit niet lukt, dan kunnen familieleden, verwanten of buurtbewoners, woonachtig in buurt van locatie benaderd worden

De personen, die in aanmerking kunnen komen voor de taken kunnen persoonlijk benaderd worden met de vraag of zij hieraan mee willen werken.

Het werven van mensen kan ook plaatsvinden door middel van bijeenkomsten en/ of presentaties.

Advies over de invulling van de functies:

Functie	Advies
Ontruimer	<ul style="list-style-type: none"> • BHV-ers van eigen locatie • Medewerkers van eigen locatie • Medewerkers van eigen organisatie • Medewerkers van andere zorgorganisaties • Familieleden, verwanten of buurtbewoners Deze personen moeten in de buurt van de locatie wonen om snel ter plaatse te kunnen zijn
Opvang & begeleiding	
Coördinator Ontruiming	Medewerker van de locatie met leidinggevende competenties, woonachtig in de buurt van de locatie
Registratie	Aangewezen persoon
(Cliënt)deskundige	Verzorgend personeel van de eigen locatie

Stap 5

Organiseer opleiden, trainen en oefenen

- Zorg dat alle betrokkenen scholing en informatie krijgen die ze nodig hebben om de taak uit te kunnen voeren.
- Maak instructiekaarten voor de functionarissen, die kort, duidelijk en volledige informatie bevatten.
- Test bij de jaarlijkse ontruimingsoefening of het aantal ingeschatte extra handjes voldoende is of dat deze bijgesteld moet worden.

Stap 6

Organiseer dat de extra handjes verzekerd zijn bij een inzet in de nacht

Zorginstellingen die gebruik willen maken van externe hulpverleners (medewerkers van een andere instelling of omwonenden) moeten bij hun eigen verzekeraar informeren of deze externe hulpverleners onder deze verzekering vallen als hun wat overkomt bij het bieden van hulp in de nacht. Het bieden van een vrijwilligerscontract of nul-urencontract aan externen is ook een optie.

Stap 7

Regel de middelen die nodig zijn voor een ontruiming in de nacht

Denk hierbij aan:

- Zijn er sleutels, lopers of badges nodig voor het openen van deuren tijdens een ontruiming? Zo ja, dan moet met de betrokkenen afgesproken worden waar deze middelen liggen
- Waar liggen de hesjes die ze aantrekken om herkenbaar te zijn
- Registratieformulieren, voor op het verzamelpunt
- Polsbandjes of andere middelen

5 Bijlagen

In de bijlagen is een format terug te vinden, die gebruikt kan worden bij het uitwerken van het stappenplan. Daarnaast zijn voorbeelden van instructiekaarten voor de extra handjes ter inspiratie toegevoegd.

5.1 Inventarisatielijst voor de organisatie

De onderstaande inventarisatielijst kan gebruikt worden om een overzicht te krijgen. Stap 1, 2 en 3 kunnen hierin verwerkt worden.

- ✓ Voer in de linker kolom de namen van de locaties van uw organisatie in.
- ✓ Vul de aantallen in van de extra handjes in de juiste kolommen, die nodig zijn voor die locatie.

Locatie(s)	Ontruimers	Opvang & Begeleiding	Coördinator Ontruiming	Registratie	Cliëntdeskundige
	6	4	1	1	4
	4	2	-	-	2

5.2 Voorbeelden van instructiekaarten

Voorbeeld 1

Instructiekaart Ontruimer

Let op: de inhoud van deze instructiekaart is fictief. U zult de inhoud naar eigen wens moeten aanpassen!!!

Onderwerpen die in een instructiekaart verwerkt kunnen worden zijn:

- Toegang tot het gebouw
- Herkenbaarheid, bijvoorbeeld waar hij/zij hesje kan pakken om herkenbaar te zijn
- Altijd in tweetallen het gebouw in vanwege eigen veiligheid
- Werken van compartiment naar volgende compartiment (gefaseerd ontruimen)
- Nooit door de rook lopen

Alarmering

U wordt gealarmeerd via uw mobiele telefoon.

Toegang gebouw

Ga na de melding naar de hoofdingang. Wacht u tot de BHV-er/ wachtdienst naar buiten komt. Volg de instructies van de nachtdienst. Als de nachtdienst er niet is, vraag dan de brandweer of er ontruimd moet worden en zo ja, welk gebouwgedeelte.

Herkenbaarheid bij inzet

Bij de hoofdingang is een bak waar de hesjes in liggen. Pak een hesje en trek die aan.

Werkinstructies

- ✓ Ga altijd in tweetallen het gebouw in, vanwege eigen veiligheid
- ✓ Loop nooit door de rook! Rook is gevaarlijker dan vuur! (wat niet veilig is, wordt door de brandweer ontruimd)
- ✓ Werk van compartiment naar volgende compartiment (gefaseerd ontruimen)

Voorbeeld 2

ALGEMENE INFORMATIE	
Het Gebouw	
Livio De Cromhoff; Bleekhofstraat 300, Enschede	
	
Gegevens Locatie	
<ul style="list-style-type: none"> • Telefoonnummer 0900-9200 • Klantengroep<ul style="list-style-type: none"> - Geestelijk beperkt 31 plaatsen - Rolstoel gebonden 49 plaatsen - Bed gebonden 93 plaatsen • Medewerkers<ul style="list-style-type: none"> - Avond (18.00 – 23.00) 20 medewerkers - Nacht (23.00 – 07.00) 6 medewerkers	
Bij alarmering	
Melden bij hoofdingang links bij BHV-kast. Trek bij aankomst hesje aan. (Hesjes op=voldoende "handjes") Meld u bij BHV-Coördinator (rood hesje "Coördinator")	
Verzamelpaats bij ontruiming	
De verzamelplaats van het gebouw is bij de personeelsingang. Deze is gelegen aan de zijde van de Wethouder Beverstraat.	
ONTRUIMERS	
Bij Alarmering	
Trek groen hesje "Ontruimer" aan. Wacht tot BHV-(coördinator) of personeelslid naar buiten komt en volg de instructies op. Als er geen personeel is, vraag dan de brandweer of er ontruimd moet worden en zo ja, welk gebouwgedeelte.	
Werkinstructies	
<ul style="list-style-type: none"> • Ga altijd in tweetallen het gebouw in, vanwege eigen veiligheid • Loop nooit door de rook! Rook is gevaarlijker dan vuur! (Onveilige ruimtes ontruimd de brandweer) • Werk van compartiment naar het volgende compartiment (gefaseerd ontruimen). Van warm naar koud. • Meld bijzonderheden bij de Coördinator of Brandweer.	
OPVANG & BEGELEIDING	
Bij Alarmering	
Trek geel gesje "Ondersteuning" aan. Wacht tot de Coördinator/Ontruimer naar buiten komt. Informeer waar de ontruiming is en waar men cliënten over dient te nemen.	
Werkinstructies	
<ul style="list-style-type: none"> • Informeer naar aantal en soort te ontruimen patiënten • Pak materialenkist "Ondersteuning" uit de BHV-Kast • Neem cliënten over van de ontruimers (bij de uitgang of elders in het gebouw) • Begeleid cliënten naar de verzamelplaats • Laat cliënten registreren. • Vang cliënten op bij de verzamelplaats	

- Meld bijzonderheden bij de Coördinator

REGISTRATIE

Bij Alarmering

Ga direct naar de verzamelplaats van het gebouw.

Trek geel hesje "Registratie"

Registratielijsten

De registratielijsten zitten in de materialenkist "Ontruiming". Deze staat in de BHV-kast.

Werkinstructies

- Registreer cliënten op het verzamelpunt
- Gebruik naar de registratielijsten (weet wat/hoe te registreren)
- Voorzie cliënten van een naambandje of iets vergelijkbaars
- Meld bijzonderheden bij de Coördinator

INSTRUCTIEKAART (CLIËNT) DESKUNDIGE

(medewerker Livio De Crommhoff)

Bij alarmering

Ga direct naar de verzamelplaats van het gebouw.

Trek oranje hesje "Client-deskundige"

Werkinstructies

- Cliënten monitoren
- Toedienen van drank/voeding/medicatie
- Verrichten van noodzakelijke medische handelingen
- Groeperen van de cliënten: welk vervoer is nodig voor de cliënt, welke cliënten moeten bij elkaar blijven als ze verplaatst worden
- Meld bijzonderheden bij de Coördinator

Voorbeeld 3

ALGEMENE INFORMATIE	
Het Gebouw	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Organisatie</i> Livio • <i>Locatie</i> De Cromhoff • <i>Adres</i> Bleekhofstraat 300 • <i>Plaats</i> Enschede 	
	
Gegevens Locatie	
<ul style="list-style-type: none"> • Algemeen nummer 0900-9200 • 2 bouwlagen • 6 afdelingen • Klantengroep <ul style="list-style-type: none"> - Geriatrische revalidatiezorg 31 plaatsen - Somatiek 49 plaatsen - Psychogeriatric 93 plaatsen • Medewerkers <ul style="list-style-type: none"> - Dag ma-vr 100 medewerkers (10 BHV) - Dag za-zo 50 medewerkers (10 BHV) - Avond 20 medewerkers (6 BHV) - Nacht 6 medewerkers (6 BHV) 	
Alarmering	
U wordt gealarmeerd via uw mobiele telefoon	
Herkenbaarheid bij inzet	
Op het kantoor van de huismeesters liggen gele hesjes. Pak een hesje en trek die aan.	
Verzamelpaats	
De verzamelplaats van het gebouw is bij de personeelsingang. Deze is gelegen aan de zijde van de Wethouder Beverstraat.	
INSTRUCTIEKAART COÖRDINATOR ONTRUIMING	
Toegang gebouw	
Ga na de melding naar de hoofdingang. Wacht tot de medewerker/ontruimer naar buiten komt. Informeer waar de ontruiming is en waar men cliënten over dient te nemen..	
Verzamelpaats	
Ga na de melding naar de verzamelpaats van het gebouw. Deze is bij de personeelsingang, gelegen aan de zijde van de Wethouder Beverstraat.	
BHV-plan	
Het BHV-plan inclusief ontruimingsplan & registratielijsten ligt op locatie in het kantoor van de huismeester.	
Werkinstructies	
<ul style="list-style-type: none"> • Coördineer de ontruiming van het "veilige" deel • Registreer op een plattegrond welke compartimenten ontruimd zijn en welke nog gedaan moeten worden • Weet waar de mensen ingezet zijn 	

INSTRUCTIEKAART ONTRUIMERS

Toegang gebouw

Ga na de melding naar de hoofdingang. Wacht tot de BHV-er/personeelslid naar buiten komt. Volg de instructies op van het personeel. Als er geen personeel is, vraag dan de brandweer of er ontruimd moet worden en zo ja, welk gebouwgedeelte.

Werkinstructies

- Ga altijd in tweetallen het gebouw in, vanwege eigen veiligheid
- Loop nooit door de rook! Rook is gevaarlijker dan vuur! (wat niet veilig is, wordt door de brandweer ontruimd)
- Werk van compartiment naar het volgende compartiment (gefaseerd ontruimen)

INSTRUCTIEKAART OPVANG & BEGELEIDING

Toegang gebouw

Ga na de melding naar de hoofdingang. Wacht tot de medewerker/ontruimer naar buiten komt. Informeer waar de ontruiming is en waar men cliënten over dient te nemen..

Verzamelplaats

De verzamelplaats van het gebouw is bij de personeelsingang. Deze is gelegen aan de zijde van de Wethouder Beverstraat.

Werkinstructies

- Informeer over de te ontruimen compartimenten
- Neem cliënten over van de ontruimers (bij de uitgang of elders in het gebouw)
- Begeleid cliënten naar de verzamelplaats
- Vang cliënten op bij de verzamelplaats

INSTRUCTIEKAART REGISTRATIE

Verzamelplaats

Ga na de melding naar de verzamelplaats van het gebouw. Deze is bij de personeelsingang, gelegen aan de zijde van de Wethouder Beverstraat.

Registratielijsten

De registratielijsten zitten in het BHV-plan. Deze ligt op locatie in het kantoor van de huismeester.

Werkinstructies

- Informeer naar de registratielijsten (weet wat te registreren)
- Registreer cliënten op het verzamelpunt
- Voorzie cliënten van een naambandje of iets vergelijkbaars

INSTRUCTIEKAART (CLIËNT) DESKUNDIGE

Verzamelplaats

Ga na de melding naar de verzamelplaats van het gebouw. Deze is bij de personeelsingang, gelegen aan de zijde van de Wethouder Beverstraat.

Werkinstructies

- Cliënten monitoren
- Toedienen van drank/voeding/medicatie
- Verrichten van noodzakelijke medische handelingen
- Groeperen van de cliënten: welk vervoer is nodig voor de cliënt, welke cliënten moeten bij elkaar blijven als ze verplaatst worden